

प्र.१ अ] खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१०)

१ इतिहासाची भौतिक साधने ही संकल्पना स्पष्ट करून त्याची दोन उदाहरणे लिहा.

२. विजयनगर व बहमनी ही दोन राज्ये उदयास का आली?

३. बलन म्हणजे काय?

४. शिवरायांनी आरमार उभारणीकडे लक्ष का दिले.

५. संत कवीरांच्या कार्याची माहिती थोडक्यात लिहा.

ब] शिकाम्या जागी केंसातील योग्य शब्द निवडून लिहा. (४)

१ शिवाजी महाराजांचा जन्म _____ या किल्ल्यावर झाला.

[शिवनेरी, राजगड, रायगड]

२. बलोपसनेचे महत्त्व _____ यांनी सांगितले.

[तुकाराम, रामदास, रामनेश्वर]

उ हा इस्लाम पंथ आहे.
[महानुभाव पंथ, खालसाहल, सुफी पंथ]

४. पुरंदरचा तह मध्ये झाला.
[फेब्रुवारी १६६०, एप्रिल १६६३, जून १६६५]

प्र-२ अ) माहिती लिहा - (कोणतेही एक)

(i) चांद निंबी (ii) संत ज्ञानेश्वर

(3)

ब) गरातील वेगळी शब्द लिहा.

१. श्मारके, नाणी, लेणी, कथा —

२. भूर्जपत्रे, मंदिरे, ग्रंथ, चित्रे —

३. ओव्या, तवारिखा, कहाव्या, म्हणी —

(3)

प्र-३. अ) योग्य पर्याय निवडा व त्याला गोळ करा.

१. संविधान सभेत एकूण किती सदस्य होते.

अ) २६६ ब. ३६५ क. २७६

२. मसुदा समितीचे अध्यक्ष कोण होते?

अ. डॉ. आंबेडकर ब. डॉ. राजेंद्र प्रसाद क. सरदार पटेल

३. आपल्या देशाचा मूलभूत व सर्वश्रेष्ठ कायदा कोणता?

अ. संविधान ब. संसद क. न्यायव्यवस्था

४. आपला भारत स्वतंत्र कधी घेईल झाला?

अ. २६ जानेवारी १९५० ब. १५ ऑगस्ट १९४७

क. २६ नोव्हेंबर १९४९

ब) संकल्पना स्पष्ट करा (कोणतेही एक)

(i) समता (ii) निवडणूक आयोग

(2)

प्र. ४

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१ संविधानाच्या कोणत्या दिवशी मान्यता देण्यात आली?

२ संविधान सभेचे शिष्टकार कोणत्या म्हणले आहे?

३ संविधानाच्या उद्देशिकेची सुक्रवात कोणत्या शब्दाने होते?

४ संघसूचीतील कोणतेही चार विषय सांगा.

प्र. ५ अ) भौगोलिक कारणे लिहा.

१) दुंदूचा प्रदेशात लोकवस्ती कमी आहे.

२) शत्री जमिनीवरून समुद्राकडे वरि वाहतात.

- ब) चूक की वरिष्ठर ते लिहा .
- १) चंद्र सूर्याभिवती प्रदक्षिणा घालतो .
  - २) वा-शामुळे लाटा लयार होतात .
  - ३) हवेचा दाब उंचीनुसार कमी होतो .
  - ४) सूर्यग्रहण उघडया डोळ्यांनी पाहू नये .
  - ५) हवा कमी दाबाकडून जास्त दाबाकडे वाहते .

प्र. ६ अ) फरक स्पष्ट करा [दोन मुद्दे]

१) अरती - ओहोटी

२) चंद्रग्रहण - सूर्यग्रहण

ब) लाटेची रचना - आकृती काढा व नावे लिहा .

प्रात्यक्षिक

१.

गुण ६

१. जगाच्या नकाशात (आकृती ६.१) मध्ये कोणतेही दोन नैसर्गिक प्रदेश दाखविणे.
[मोसमी प्रदेश, उष्णवाळवंटी प्रदेश, पर्वतीय प्रदेश, मध्य सागरी हवामानाचे प्रदेश, इंद्रा प्रदेश]

२. जागतिक हवादाब वितरण (आकृती ४.४) नकाशाचे निरीक्षण करून प्रश्नांची उत्तरे देणे.

१) समदाब रेषांची दिशा सांगणे.

२) उत्तर गोलार्धातील व दक्षिण गोलार्धातील समदाब रेषांची तुलना करणे.

३) १०९६ मिलिबार दाब असलेली ठिकाणे सांगणे.

तोडीप्रश्न

गुण ५

१) चार सैतांची नावे सांगा.

२. सागरी किळ्यांची नावे सांगा.

३. संघशासित प्रदेशांची नावे सांगा.

४. शिवश्यांनी अफजलखानांचे पारिपत्य कसे केले ते सांगा.

५. सामाजिक सुधीतील विषय सांगा.